

trængte igennem i Slutningen af det 18de Aarhundrede, bortvejredes en Del overleveret Fordom. I »Menneskeret-tighederne« ser vi et helt nyt Livssyn aabenbare sig, og skønt det i Begyndelsen kun var Mændene, som høstede Fordel deraf, kom Kvinderne dog ogsaa lidt efter lidt til at leve under friere Forhold, de fik f. Eks. Adgang til samme Opdragelse og Udvikling som Mændene, og vi har da ogsaa længe set dem som Mændenes Konkurrenter eller — om man vil — Kolleger paa aandelige Omraader. I Skolen, baade den højere og Folkeskolen, er en stor Stab af dygtige Kvinder ansat, og Mændene maa indrømme, at Undervisningen har vundet derved. Vi har kvindelige Videnskabsmænd, Universitetslærere, endogsaa en saa exakt Videnskab som Matematikken doceres af Kvinder. Der er kvindelige Polyteknikere, Jurister. Pharmaceuter og Læger. Mens jeg nævner Lægerne, maa jeg indskyde en lille Parenthes om Lægernes uundværlige Medhjælpere, Sygeplejerskerne. Kvindernes store Evne til at pleje syge har til enhver Tid været anerkendt. Sygeplejen er et af de faa Arbejder, hvortil man lige som stiltiende har givet Kvinden Forrangen. Hun optræder her ikke saa meget som Mændenes Konkurrent, men jeg nævner hendes Arbejde som en overordentlig stor Samfundsværdi. Endvidere ernærer Kvinder sig som Journalister, Forfattere, Komponister, udøvende Kunstnere af enhver Art. Jeg tror ikke, man kan nævne mange Erhverv, hvor Kvinden ikke med Held har taget Kampen op med Manden, og hvor Manden ikke maa indrømme, at hendes Dygtighed berettiger hende dertil.

Kvindens samfundsbetydende Gerning i Hjemmet som Børneopdrager og Økonom er der vist gennemgaaende kun én Mening om, og den gaar ud paa, at hun som Regel løser sin ofte vanskelige Opgave godt. Det skal indrømmes, at der ogsaa findes pjankede og øsle Kvinder, som ødelægger Hjemmet, men jeg tror ikke, at saadanne Tilfælde er talrigere, end at de virker som Undtagelser, der bekræfter Hovedregelen.

Naar Kvinderne saaledes paa mange Maader bidrager til Samfundets Trivsel, kan ingen vel undre sig over, at de ogsaa forlanger den Ret, som Mændene hidtil har nydt alene, d. Retten til at være med til at give de Love, vi alle skal leve under.

Den skrigende Uretfærdighed, Samfundet længe har øvet mod Kvinden ved at tage hendes Skat uden at give hende kommunal Stemmeret, er jo nu hævet hos os. Det vilde efter dette være ganske meningsløst og inkonsekvent at forholde hende den politiske.

Aktiv Deltagelse.

Medens jeg anser det for enhver Kvindes Pligt at møde og stemme, fastholder jeg paa den anden Side, at det langt fra er alle Kvinder, som skal tage aktiv Del i det offentlige Liv. For Mødre med smaa Børn er det den første og største og helligste Pligt at blive hos dem, passe dem og opdrage dem, og vi burde i de civiliserede Samfund naa dertil, at ogsaa de fattige Mødre kunne faa Lov til at blive hos deres smaa Børn. Iøvrigt paastaar jeg, at den Kvinde, som fornuftigt opdrager en Flok Børn, gør et lige saa stort Arbejde for Staten som nogen Rigsdagsmand.

Børnene bliver imidlertid ikke altid ved at være smaa, det er heller ikke alle Kvinder, der har Børn, og jeg kan ikke indse, hvad i al Verden, der skulde hindre en Kvinde, som ikke er bunden af større Pligter, i at være Rigsdagsmand, naar hun selv føler Evner dertil.

Mangel paa Logik, Pligtfølelse og Retfærdighedsfølelse.

Men Evnerne mangler hun desværre, siger Dr. Birck. Hun er for snæversynet, kan ikke hæve sig ud over Familieligheden, Hensynet til Slægten og dens Tarv er for hende alt. Dernæst kan hun ikke tænke logisk, og hun mangler Pligtfølelse og Retfærdighedsfølelse.

Hvad de to første Beskyldninger angaar, da vil jeg delvis give Dr. Birck Ret; Kvinden er virkelig i Almindelighed mere snæversynet end Manden.

Men hvorledes skulde det være anderledes?

Hun har gennem Aartusinder været holdt inden for Hjemmets snævre Grænser, al hendes Tænken og Virken har maattet koncentrere sig om det. Hun tog ikke Del i Mænds Samtale, maatte ingen Mening have om, hvad der tildrog sig i Verden. Det var ikke til at undgaa, at det Liv, hun førte, paatrykte hende sit Stempel. Men Dr. Birck har ikke Lov til deraf at slutte, at hun ikke kan frigøre sig for sit Snæversyn. Jeg synes tværtimod, at hun er godt paa Vej til at komme bort derfra, og bliver Synet først udvidet, saa ligger der i Kvindens stærke Følelse for »Slægten« Spiren til noget overordentlig godt. Saa bliver det ikke længer kun hendes eget Kød og Blod, der er »Slægten«, men hun overfører den samme Varme paa hele Menneskeslægten. Derfor vil Kvinden gøre Mændenes Forsamling mere human, det vil sige, hun vil gøre Lovene mere humane. Havde vi haft kvindelige Rigsdagsmænd for et Par Aar siden, havde vi maaske undgaaet den Skændsel for vort Land at se en Pryglelov blive vedtaget i det zode Aarhundrede.

Med Hensyn til logisk Tænkning vil jeg indrømme, at Kvinden endnu gennemgaaende er Manden underlegen, men jeg vil ikke gaa med til at sige, at det absolut kun er en mandlig Evne at kunne tænke logisk, og lige saa lidt vil jeg have det slaaet fast som et Faktum, at enhver Mand fødes med denne kostelige Gave. Hvad Kvinden mangler, vil hun sikkert kunne tilegne sig gennem Selvopdragelse og kammeratlig Omgang med dygtige Mænd, naar Mand og Kvinde kommer til at staa over for hinanden som Mennesker med fælles Pligter, fælles Rettigheder og fælles Ansvar. Thi er der noget, der virker opdragende, saa er det dette, at være med til at bære Ansaret, og Mændene skulde ikke tøve længere med at give Kvinderne Lejlighed til at nyde godt af dette Opdragelsesmiddel.

At Kvinden mangler Pligtfølelse er en saa absurd Paastand, at jeg har vanskeligt ved at tage den alvorligt. Hvis det virkelig er Dr. Bircks Mening, skulde man tro, at han aldrig har set arbejdende Kvinder. Jeg har nu være